

lós kecskeméti színtársulata 14 estére tervezett előadásait kezdte meg.

Nagyszombati színészet. A színházat 1692-ben Esterházy Miklós herceg 500 frt költséggel építtette. Ezek szerint ez volt az első kőszínház hazánkban. Van 12 páholya, több száz ülőhelye. Átalakítási éve: 1831. Ekkor ezt a homlokfeliratot kapta:

ISTHAN C AEDEM
THALIAE POS VIT
SENATVS AC POPVIVS
TIRNAVIENSIS. – (1831.)

(Magyarul: Itt Tháliának emelt épületet Nagyszombat tanácsa és közönsége). 1792. febr. havában a gimnáziumi ifjúság három este tartott színielőadást, erről a »Magyar Hirmondó« azt jelenti, hogy: »a' Nézők, kik számosan voltak, kéz-tapsolásokkal jelentették tellyes megelégedéseket.« (1792. I. kötet, 384. oldal.) 1826. jún. havában Balogh István színtársulatát találjuk itt, aki naplójában feljegyzi, hogy 70, 80, 90 frtos jövedelme is volt és ezért 6 hétig működött itt. 1858. ápr. havában Pázmán Mihály társulata működött a városban. Ismertebb tagok: Hirtling Mari, Tóth Lina, Szabó, Szathmáry, Szerbényi, Szigeti. 1859-ben renoválták a színházat. Ez év telén német színészek játszottak benne. 1864. máj. havában a nagyhírű Latabár Endre kitűnő társulata jött a városba, majd három év telik el, míg újra magyar szó hallatszik a színpadról: ekkor Hubay Gusztáv az igazgató. 1870. máj. havában Budai József követi őt, 1875. jan. 25-től Szuper Károly, őstől fogva Aranyossy Gyula az igazgató. 1882. husvétvasárnapján Tóth Béla társulata kezdte meg előadásait. Szezonja 22 estére terjedt. 1902. nov. havában Szabadhegyi Aladár társulata volt itt. 1908. őszén Mezei Béla, 1909. és 1911-ben Szabó Ferenc volt az igazgató. Tagjai voltak: Sz. Hervay Erzs, Fábian Margit, Sebestyén Rózsi, Havasi Szidi, Szathmári Lajosné, Honti Elma, Fátyol Hédi, továbbá Radványi Dezső, Szath-

mári Lajos, Czakó Gyula, Timár Béla, Baghy Gyula, Antal Lajos stb. Szabó Ferenc igazgatót a város közönsége melegen pártfogolta sikeres működéséért. Ugyancsak ő működik itt 1913. márc. elején, 1917. és 1918. jan. havában is.

Nagyszöllősi színészet. Nagyszöllősen (Ugocea m.) 1864. jún. havában Csaby Imre társulata járt. 1884. máj. havában Károlyi Lajos színtársulata talált itt ott-hont. 1911. márc. havában Krasznay Ernő az igazgató, őt felváltja máj. 27-én dr. Farkas Ferenc, 1913. ápr. havától Szabados László, dec. havában Sajó Vilmos az igazgató.

Nagy társulat. Az elsőrendű színtársulatra szokásos kifejezés, vagyis oly színtársulatra, amely nagyszámú személyzetből áll (70–80 tagból) és mint ilyen természetesen biztos existenciát nyújt a tagok részére. Ellentéte: kis társulat. (L. o.)

Nagy Teréz, színésznő, sz. 1887. ápr. 17-én, Budapesten. Színiakadémiát látogatott, majd 1905-ben Makó Lajos szegedi társulatánál lépett színpadra. Ezután a Magyar Színház, 1917. jan. 1-én a Nemzeti Színház szerződtette naiva szerepkörre. Főbb szerepei: Juhászné (Uri divat), A víz (Kék madár), Főhercegnő (Sasfiók), Katte (Az ezredes), Zoé (Vízözön), Brionnené (Váljunk el), Ursula (Sok hűhó semmiért) stb.

Nagytolecsvai színészet. A községben 1836-ban Harmath Sándor igazgatása alatti társulat működött; 1840-ben pedig Könyves igazgató. Ekkor tagok voltak: Könyves, ifj. Könyves, Szabó, Lázár, Szántai, Király, Zagi, Decse, Könyvesné, Szántainé, Mari leányasszony, Róza l. a., stb.

Nagyváradí színészet. Kolozsvárhoz való aránylagos közelsége miatt b. Wesselenyi Miklós az erdélyi játékszín főigazgatója Nagyváradot társulata nyári állomáshelyéül korán kiszemelte és 1798-ban Kótsi Patkó János vezetésével ide küldte színészeit, akik 1798. aug. 26-án a mai »Fekete sas«-vendéglőben tartották az első magyar színielőadást, előadván »A süket-néma« c. színművet, Hunniustól. 1800-